2026.09/rugsėjis
Parengė: ambasada Japonijoje: Faustas Tolkušinas, Kristina Mineikienė, Edita Kriščiūnienė

DATA	*PATEIKIAMOS INFORMACIJOS APIBENDRINIMAS*	*INFORMACIJOS ŠALTINIS*
1. Lietuvos verslui svarbi informacija		
09.18 09.25	Japonijos centrinis bankas (BoJ) padidino bazinę palūkanų normą nuo 1,0% iki 1,25%, tačiau, nepaisant griežtesnės politikos signalų, jena susilpnėjo. D. Trumpas susitikime su S. Takaichi išreiškė susirūpinimą dėl silpnos jenos. Po šių pareiškimų jena trumpam sustiprėjo. Šiuo metu jena stiprėja ir euro atžvilgiu, tačiau tai susiję ne tik su pačios jenos stiprėjimu -euro silpnėjimas JAV dolerio atžvilgiu taip pat daro įtaką euro/jenos kursui.	Yen surges, temporarily in the 156 yen range—reaction to Trump's comments about yen depreciation - Nikkei
09.10	Japonijos kredito reitingai nebuvo pakeisti: *Fitch* Japonijai taiko A/stabilų, *S&P* – A+/ stabilų, o *Moody* – A1/stabilų.	Fitch eyes Japan budget for balance between growth and fiscal discipline | Reuters
09.02	Japonija griežtina užsieniečių įdarbinimo ir migracijos kontrolę: ribojamas kai kurių *Specified Skilled Worker* kategorijų priėmimas pasiekus kvotas, sugriežtinti reikalavimai verslo ir ilgalaikio gyvenimo vizoms, o nuo spalio stiprinama nelegalaus užsieniečių įdarbinimo kontrolė. Vis dėlto tai nėra bendras užsienio darbuotojų priėmimo mažinimas – dėl spartaus darbo jėgos trūkumo Japonija ir toliau plečia kai kurias užsieniečių įdarbinimo programas, pvz., nuo 2027 m. numatomą naują *Employment for Skill Development* sistemą.	Immigration agency considering aviation category for foreign worker programs - The Japan Times
09.24	Japonijos pramonės aktyvumo augimas rugsėjį sulėtėjo. Gamybos PMI indeksas sumažėjo nuo 54,9 iki 54,1 punkto – tai lėčiausias augimas per pastaruosius šešis mėnesius. Vis dėlto eksporto, dirbtinio intelekto, puslaidininkių, gynybos ir automobilių sektoriai išliko palyginti stiprūs.	Japan’s factory activity growth slows in September, PMI shows
09.30	Japonijos verslo pasitikėjimas pasiekė aukščiausią lygį per aštuonerius metus: Rugsėjo mėn. „Tankan“ apklausa parodė, kad didžiųjų gamybos įmonių pasitikėjimo indeksas pakilo iki +24 punktų – aukščiausio lygio nuo 2018 m. Pasitikėjimo augimą lėmė didelė puslaidininkių ir su dirbtiniu intelektu susijusios įrangos paklausa, atsparus eksportas bei toliau augančios įmonių investicijos, kurios gerina gamintojų verslo perspektyvas.	Japan's patchy business mood takes pressure off BOJ for immediate hike
2. Pramonė, inžinerija, ICT, startuoliai, finansinės technologijos		

DATA	*PATEIKIAMOS INFORMACIJOS APIBENDRINIMAS*	*INFORMACIJOS ŠALTINIS*
09.30	„Sumitomo Corporation“, SCSK ir „Sakana AI“ rugsėjo 10 d. paskelbė apie plataus masto strateginę partnerystę, kuria siekiama paspartinti Japonijoje sukurtų dirbtinio intelekto technologijų diegimą įvairiuose verslo sektoriuose. „Sumitomo Corporation“ grupė turi apie 900 konsoliduotų grupės įmonių ir maždaug 100 000 įmonių klientų bazę, kuri bus naudojama siekiant plėsti AI sprendimų taikymą finansų, gamybos, kibernetinio saugumo, socialinės infrastruktūros ir kitose srityse.	Sakana AI, SCSK and Sumitomo Corporation form a comprehensive business alliance
09.09	NTT investuoja į Ispanijos fotonikos startuolį, siekdama plėtoti optines AI technologijas NTT per savo 500 mln. JAV dolerių vertės „IOWN AI Fund“ atliko pirmąją investiciją į Ispanijos fotonikos technologijų bendrovę „iPronics“, dalyvaudama jos 125 mln. JAV dolerių vertės B serijos finansavimo etape kartu su NVIDIA ir kitais investuotojais. „iPronics“ kuria programuojamus optinius tinklus, skirtus dirbtinio intelekto duomenų centrams. Ši technologija leidžia efektyviau sujungti GPU, mažinti energijos suvartojimą ir didinti AI infrastruktūros našumą.	NTT — IOWN AI Fund makes first investment in iPronics
09.03	„Mitsubishi Heavy Industries“ ir NEC bendradarbiauja kurdamos gynybos dronus: bendrovės kuria Japonijoje pagamintus karinius dronus ir dirbtiniu intelektu pagrįstas valdymo sistemas. Gynybos sektorius Japonijoje vis labiau tampa reikšminga pramonės augimo ir technologijų plėtros sritimi, o ne vien valstybės užsakymų rinka.	Japan's Mitsubishi Heavy and NEC team on defense drones - Nikkei Asia
09.04	ASML didins darbuotojų skaičių Japonijoje, siekdama paremti „Rapidus“ ir TSMC: „ASML Japan“ planuoja iki 2030 m. padidinti darbuotojų skaičių nuo maždaug 500 iki 700, taip prisidėdama prie „Rapidus“ ir su TSMC susijusios puslaidininkių gamybos. Tai dar vienas augančios Japonijos puslaidininkių ekosistemos požymis.	ASML to expand Japan workforce to aid next-gen chipmakers Rapidus, TSMC - Nikkei Asia
09.01	Japonija svarsto galimybę įsteigti valstybinį investicijų fondą gynybos startuoliams: Japonija planuoja naują vyriausybinį mechanizmą, skirtą investuoti į gynybos technologijų startuolius, skatinti jų produktų eksportą ir paspartinti dronų, dirbtinio intelekto bei kitų dvejopo naudojimo technologijų kūrimą. Tai galėtų tapti svarbiu nauju finansavimo šaltiniu Japonijos giliųjų technologijų („deep-tech“) įmonių augimui.	Japan to Strengthen Integrated Support for Cutting-Edge Tech to Boost Economic Security - The Japan News
3. Žemės ūkio ir maisto sektoriui aktuali informacija		
2027 02 17-19	Viena didžiausių Japonijoje maisto prekybos tinklų ir prekybos centrų parodų „**Super Market Trade Show 2027“ (SMTS 2027)**, griežtai skirta tik B2B, dalyvauti su stendu parodoje gali tik įmonės, kurios jau vykdo prekybą Japonijoje. Paroda vyks parodų centre *Makuhari Messe* Tokijuje.	Žemės ūkio atašė K. Mineikienė Kristina.Mineikiene@urm.lt

DATA	*PATEIKIAMOS INFORMACIJOS APIBENDRINIMAS*	*INFORMACIJOS ŠALTINIS*
	TOP | Supermarket Trade Show 2027	
2027 03 09-12	Didžiausia ir svarbiausia Japonijos tarptautinė maisto bei gėrimų pramonės paroda **FOODEX JAPAN 2027.** „FOODEX JAPAN“ dalyvauja virš 3 000 parodos dalyvių iš daugiau nei 75 pasaulio šalių ir pritraukia per 72 000 profesionalių pirkėjų (didmenininkų, importuotojų, prekybos tinklų atstovų, viešbučių ir restoranų vadovų) iš viso pasaulio. Parodoje bus įrengiamas Lietuvos nacionalinis stendas organizuojamas Vį "Ekoagros" filialas "Litfood" FOODEX JAPAN 2027 "The 52th International Food and Beverage Exhibition	Irma Šlaičiūnaitė-Černiauskienė, Eksporto skatinimo ir plėtros grupės vadovė, i.cerniauskiene@litfood.lt Žemės ūkio atašė K. Mineikienė Kristina.Mineikiene@urm.lt
2027 04 26-28	**CGC Japan prekybos tinklo paroda**, kurią organizuoja didžiausias Japonijos prekybos tinklų alijansas "CGC Japan". Tai verslui skirtas platforma, nėra vieša vartotojams - kurioje „CGC Group“ (vienijanti per 204 prekybos tinklų bendroves ir daugiau nei 4 534 parduotuves visoje Japonijoje,) susitinka su esamais bei potencialiais tiekėjais. 株式会社シジシージャパン｜CGC JAPAN	Žemės ūkio atašė K. Mineikienė Kristina.Mineikiene@urm.lt
4. Turizmo sektoriui aktuali informacija		
09.16	Japonijos gyventojų išvykstamasis turizmas vis dar nepasiekia priešpandeminio lygio: rugpjūtį iš Japonijos į užsienį išvyko apie 1,589 mln. keliautojų – 3,6 proc. mažiau nei tuo pačiu laikotarpiu pernai ir vis dar 24,7 proc. mažiau nei 2019 m. rugpjūtį. Vis dėlto sausio–rugpjūčio mėnesiais išvykstamųjų kelionių skaičius buvo 2,8 proc. didesnis nei tuo pačiu 2025 m. laikotarpiu, o tai rodo laipsnišką rinkos atsigavimą, nors ji vis dar gerokai atsilieka nuo prieš COVID-19 pandemiją buvusio lygio.	Number of Japanese Departures in August 2026 to Decrease 3.6% Year-on-Year – Travel Voice
09.13	Vienas iš didžiųjų kelionių organizatorių HIS: kelionėms į Europą neigiamą poveikį daro silpna jena ir padėtis Artimuosiuose Rytuose, tačiau užsakymų skaičius vėl auga: HIS pranešė, kad jos kelionių verslui neigiamą poveikį darė kelionių į Europą ir Artimuosius Rytus atšaukimai, silpnas jenas ir dideli degalų mokesčiai. Per pirmuosius devynis mėnesius išvykstamųjų kelionių pardavimų apimtys buvo mažesnės nei planuota. Vis dėlto rugpjūčio–spalio laikotarpiu bendrovė fiksavo reikšmingą atsigavimą – išvykstamųjų kelionių pardavimų apimtys buvo 11,5 proc. didesnės nei tuo pačiu praėjusių metų laikotarpiu. Svarbiu veiksniu tapo nuo rugsėjo sumažėję degalų mokesčiai.	HIS's Turnaround in Q4 Despite Loss in Overseas Travel Profits Leads to 11.5%
09.26	Japonijos kelionių bendrovių išvykstamojo turizmo pardavimų vertė auga sparčiau nei keliautojų skaičius: Pagrindinės Japonijos kelionių bendrovės: išvykstamojo turizmo pardavimai išaugo 6,2 proc., nepaisant mažesnio keliautojų skaičiaus. Liepos mėnesį didžiausios Japonijos kelionių agentūros užfiksavo 120,8 mlrd. jenų išvykstamojo turizmo pardavimų, o tai yra 6,2 proc. daugiau nei tuo pačiu laikotarpiu praėjusiais metais. Tačiau keliautojų, vykusių į užsienį organizuotų kelionių paketų metu, skaičius sumažėjo 7,2 proc.	Major travel agencies handle 1.5% increase in July transaction volume

DATA	*PATEIKIAMOS INFORMACIJOS APIBENDRINIMAS*	*INFORMACIJOS ŠALTINIS*
5. Moksliniai tyrimai, biotechnologijos, medicina		
09.24-28	RIKEN paskelbė reikšmingus genomų, ląstelių terapijos, išsėtinės sklerozės, nanomedicinos ir bioinformatikos tyrimų rezultatus	研究成果（プレスリリース）2026 | 理化学研究所
09.06	Japonijos mokslinių tyrimų ir inovacijų agentūra (JSTA**)** skelbė: Kanazawa universitetas pristatė kraujo tyrimą, leidžiantį aptikti apie 90 % ankstyvo kasos vėžio atvejų; Hokkaido universitetas sukūrė mitochondrijų funkciją kontroliuojančias nanotechnologijas; RIKEN ir Kobe universitetas panaudojo vienos ląstelės genomo analizę chromosomų pažeidžiamoms vietoms tirti; vystomi iPS ląstelių pagrindu sukurti medicinos sprendimai.	Sep | JFY2026 | Latest News | Science Japan
09.15	*National contact point* (NCP) for Japan paskelbė informaciją apie Horizon Europe Work Programme 2026 kvietimus, prasidėsiančius 2026 m. vasarį.	News | NCP Japan
09.24	Prasidėjo ilgalaikis ES ir Japonijos partnerių paieškos renginys, trunkantis iki 2027 m. sausio, šiomis temomis: advanced materials, AI/ICT, manufacturing, energy storage ir bioeconomy.	Horizon Europe and Japan | NCP Japan
6. Ekonominis saugumas, energetika, transportas		
09.16	Japonijos importas išaugo 28%**,** daugiausia dėl smarkiai pabrangusios naftos, o naftos importo vertė šoktelėjo 59%**,** didindama infliacinį spaudimą ir prekybos deficitą. Tuo pat metu eksportas augo 19,3%**,** remiamas stiprios puslaidininkių paklausos, tačiau aukštos energijos kainos ir geopolitiniai tiekimo sutrikimai didina Japonijos energetinio saugumo bei prekybos balanso rizikas.	Japan August imports jump as oil prices lift costs, exports stay firm | Reuters
09.15	Japonija, daugiau kaip 97% LNG poreikio tenkinanti importu, susiduria su dilema dėl priklausomybės nuo Rusijos energijos, ypač „Sakhalin-II“ projekto. Nors tiekimo diversifikavimas į Australiją, JAV ar Kanadą yra įmanomas, jis reikštų didesnes kainas ir papildomą logistinę riziką. Rusijos LNG sudaro apie 9 % jos LNG importo.	Japan Faces Hard Choices in Weaning off Russian Energy – The Diplomat
09.02	Japonija ir Pietų Korėja, bendradarbiaudamos su JAV, vis labiau branduolinę energetiką vertina kaip energetinio saugumo ir regioninio saugumo elementą.	Japan, South Korea, and the New Logic of Nuclear Energy Security in Northeast Asia – The Diplomat
08.25	Geopolitiniai konfliktai keičia energijos transporto maršrutus: dėl sutrikimų tanklaiviai buvo nukreipiami ilgesniais maršrutais, o tai didina tiekimo kaštus. Japonijos vyriausybė rugpjūtį dėl to prognozavo mažesnius naftos tiekimus, tačiau nusprendė rugsėjį ir spalį papildomai nenaudoti nacionalinių naftos atsargų.	Japan plans no crude oil release from national reserve in September, October | Reuters

DATA	*PATEIKIAMOS INFORMACIJOS APIBENDRINIMAS*	*INFORMACIJOS ŠALTINIS*
09.26	Japonija susidūrė su naujais Kinijos prekybos ribojimais: Pekinas sugriežtino japoniško puslaidininkių gamyboje naudojamo dichlorosilano importą, o JAV ir Japonija stiprino bendradarbiavimą dėl Kinijos kontroliuojamo itrio tiekimo sutrikimų ir kritinių mineralų tiekimo grandinių diversifikavimo.	China hits Japan with anti-dumping measures on chip chemical - The Japan Times
09.10	JAV Energetikos departamentas ir Japonijos METI surengė aukšto lygio susitikimą dėl Kinijos kontroliuojamo itrio tiekimo sutrikimų. Japonijos įmonėms poveikis buvo ypač didelis, o daliai jų reikėjo aukšto lygio JAV įsitraukimo, kad būtų gautos Kinijos eksporto licencijos.	US, Japanese officials discussed China's yttrium curbs ahead of Trump-Xi meeting, document shows | Reuters
09.08	Kinija įvedė preliminarias antidempingo priemones japoniškam dichlorosilanui**,** naudojamam puslaidininkių gamyboje – importuotojams nustatyti iki 99,2 % grynųjų pinigų užstatai. Japonijos vyriausybė pareiškė, kad priemones vertins ir sieks išvengti neigiamo poveikio Japonijos įmonėms.	China hits Japan with anti-dumping measures on chip chemical - The Japan Times
7. Bendra ekonominė informacija		
09.18	Po 09.07 JP vyriausybės pertvarkymo Premjerės Takaichi ekonominės politikos kryptis bus tęsiama. Ji išlaikė pagrindinius ekonominės politikos ministrus: Satsuki Katayama – finansų ministrė, Minoru Kiuchi – ekonomikos ir fiskalinės politikos ministras , Ryosei Akazawa – ekonomikos, prekybos ir pramonės ministras (METI) bei Kimi Onoda – valstybės ministrė ekonominiam saugumui.	Press Conference by Prime Minister TAKAICHI Sanae | Speeches | Prime Minister's Office of Japan
09.14	**Bendrasis vidaus produktas (BVP)** • Realusis BVP augimas: 2025 finansiniais metais (FY2025) realusis BVP augo 0,9 % (atsilaikius prieš D. Trumpo tarifų šoką). FY2026 prognozuojamas 0,9 % augimas pagal Cabinet Office vertinimą (Japonijos banko (BOJ) prognozių rėžis siekia 0,6–0,7 %). • Nominalusis BVP augimas: FY2025 sudarė 4,2 %, o FY2026 prognozuojamas apie 3,0 %. **Infliacija ir kainų indeksai** • Vartotojų kainų indeksas (CPI): FY2025 infliacija siekė 2,6 %, o FY2026 prognozuojama 2,2–2,5 % ribose. • Valstybės subsidijų įtaka: Valstybinės subsidijos elektrai ir dujoms oficialų CPI indeksą dirbtinai slopina maždaug 1 procentiniu punktu. Be šių subsidijų infliacija siektų apie 2,7 %, o rudenį prognozuojamas jos kilimas iki **3 %**. **Atlyginimai ir darbo rinka** • Atlyginimų augimas: Metinės Shunto (darbdavių ir darbuotojų) derybos jau trečius metus iš eilės lėmė didesnį nei 5 % algų didėjimą.	Ministry of Finance of Japan Policy Research Institute

DATA	*PATEIKIAMOS INFORMACIJOS APIBENDRINIMAS*	*INFORMACIJOS ŠALTINIS*
	• Minimali alga: FY2026 minimalus darbo užmokestis taip pat augs virš 5 %. • Darbo jėgos aktyvumas: Dėl ūmaus darbuotojų trūkumo 65–70 m. amžiaus grupėje dirba beveik 50 % gyventojų. Visų seniorų (>65 m.) aktyvumas siekia 26 %, o moterų įsitraukimas į darbo rinką viršijo Švedijos lygį. **Monetarinė politika ir palūkanų normos** • Palūkanų kėlimo lūkesčiai: Rinkos lūkesčiai dėl BOJ palūkanų normos kėlimo rugsėjo posėdyje siekė apie 98 %. • Galutinė palūkanų norma: Diskutuojama apie ilgalaikį monetarinės politikos tikslą pasiekti maždaug 2 % – 2,5 % galutinį palūkanų normos lygį (terminal rate). **Fiskalinė politika ir valstybės finansai** • Pirminis biudžeto balansas: Centralizuotos ir vietos valdžios pirminis deficitas FY2025 buvo beveik nulinis (subalansuotas). • Mokesčių lengvatos ir biudžetas: Nuspręsta sumažinti vartojimo mokestį, kas sumažins biudžeto pajamas 5 trilijonais jenų (€27,9 mlrd.) per metus (0,7 % BVP). Tuo tarpu FY2027 biudžeto paraiškos pasiekė rekordinę 143 trilijonų jenų (€0,8 trilijono) sumą, o gynybos išlaidos didinamos virš 2 % BVP. **Užsienio prekyba ir pramonė** • Prekybos balansas: Nuo 2020 m. Japonija iš prekybos perviršio šalies tapo prekybos deficitą patiriančia šalimi dėl išaugusio iškastinio kuro importo poreikio. • Pramonės dalis BVP: Apdirbamosios pramonės dalis BVP susitraukė nuo 28 % (1980 m.) iki 18,3 %, tačiau šalis išlaiko 1-ąją vietą pasaulyje pagal Ekonominio sudėtingumo indeksą (Economic Complexity Index).	